
Europeiska Evangeliska Alliansens upprop mot antisemitism

Hat mot ett folk på grund av dess etnicitet eller religion ökar i Europa. Detta är inget som kristna borde ignorera. Europeiska Evangeliska Alliansen har därför tagit fram detta upprop mot antisemitism, tillsammans med ett liknande om hat mot muslimer.

Uppropet följs av en genomgång av fenomenet antisemitism, tankar från Bibeln om hat och om judarna som utvalda av Gud samt en avslutande reflektion om kristna svar på antisemitism. I generella termer kan man säga att antisemitism innebär hat mot eller orättvis behandling av det judiska folket.

ETT UPPROP FÖR AGERANDE

Med ökande antisemitism över hela Europa menar Europeiska Evangeliska Alliansen att det behövs handling från kyrkans sida.

Vi uppmanar evangeliska kristna att:

- tillbakavisa och fördöma anklagelsen om "gudsmord" och den falska läran om att judarna ensamma skulle vara ansvariga för Kristi död.
- tillbakavisa och fördöma antisemitiska handlingar som har utförts genom historien, i synnerhet de som utfördes av män och kvinnor som menade sig vara kristna, men vars ord och handlingar motsade vad Jesus och Bibeln undervisar.
- uppmärksamma och be för den judiska

gruppen i sitt samhälle: grannar, kollegor, synagogor och messianska grupper.

- uppmärksamma och be kring antisemitiska händelser i sitt samhälle och kring dem som rapporteras på nyheterna.
- söka vägar att bygga vänskap med judar och messianska judar (som även kallas judiska Jesustroende eller Jesustroende judar).
- visa solidaritet med det judiska folket, genom att stå sida vid sida med dem när de eller deras egendom attackeras. Vara redo att erbjuda skydd om situationen skulle förvärras.

Till sist uppmanar Europeiska Evangeliska Alliansen till en tydlig, respektfull och medkännande förmedling av Guds evange-

lium om kärlek till alla människor, inklusive det judiska folket.

ANTISEMITISM – EN BEKLAGLIG HISTORIA

Den europeiska antisemitismens historia sträcker sig åtminstone så långt tillbaka som till romartiden (Apg 18:2). Tragiskt nog är mycket av denna historia kopplad till kyrkan. Vi hedrar dem som skyddade judar från fara. Ibland fick de betala ett högt pris för sitt agerande. Men alltför ofta har likgiltighet eller medverkan till brott mot judar förekommit. Det har handlat om anklagelser om att ha dödat Gud och om att judarna skulle ha varit ensamt ansvariga för Kristi död, om korsfarare som har förstört judiska samhällen, om judar som har bränts på bål anklagade som ansvariga för digerdöden, om förföljelse under inkquisitionen, om fördrivning, anklagelser om ritualmord av barn, i synnerhet kristna sådana, för att använda "kristet" blod till att baka påskhögtidens matzah-bröd¹, om utplånande av judiska shtetls (byar) och dödande under pogromerna i Central- och Östeuropa och om stora delar av kyrkans tystnad under Förintelsen. Den europeiska antisemitismens historia utmärker sig som en skamfläck på vår kontinent och som en bedrövlig pest på Kristi kropp.

Inom kyrkan gjorde stora ledare såsom Ambrosius av Milano² och Martin Luther³ aggressiva anti-judiska uttalanden.

“Vad som började som en liten spricka i den judekristna grunden fortsatte att växa till det avgrundsgap det är idag.”⁴ Mest fördömande av allt var förintelsen av cirka sex miljoner judar, inklusive judiska jesustroende, under den “slutliga lösningen” under andra världskriget. Av de nio miljoner judar som bodde i Europa i början av kriget, var det endast tre miljoner som överlevde till dess slut. Fascismens framväxt under 20-talet gav antisemitismen ett sekulärt, rasistiskt ansikte. Medan förment “kristen” antisemitism hade försökt undertrycka det judiska folket i syfte att bevara trons renhet, försökte denna form av antisemitism förinta judarna för att bevara den påstått överlägsna ariska rasen.

EN ILLAVARLSANDE HISTORIA

Sorgligt nog kan hat mot det judiska folket inte sägas höra hemma bara i det förgångna. I dag smälter ofta religiöst motiverad, rasrelaterad och politiskt motiverad antisemitism samman. Oavsett om de kommer ur religiös trångsynthet, ur en rasistisk ideologi eller ur politisk fiendlighet, fortsätter förskräckliga våldsaktioner mot det judiska folket: från förintelseförnekelse till en demonisering av den israeliska staten som sträcker sig långt bortom rimligt kritiserande, till förbjudande av judiska föreläsare vid universitet, till olika variationer av hashtaggen “Hitler hade rätt” (mer än 17 000 en vecka 2022⁵), till slumpmässiga

knivattacker på gatan, till blodiga attacker i synagogor och i judiska skolor, till allmänna uppmaningar om bojkott av alla judiska varor och företag. Antisemitism är fortfarande en livskraftig och farlig verklighet. Den nuvarande ökningen har en omfattning som inte skådats sedan 1930-talet. Låt oss inte glömma att även jesustroende judar attackeras, med messianska församlingsbyggnader som vandaliseras och svasstikor som målas på väggar.

VAD SÄGER BIBELN OM HAT?

Vi tjänar en Gud som är kärlek, som från allra första början av vår existens har älskat oss, brytt sig om oss och sört för oss (5 Mos 7:9). Att älska och tjäna Gud innebär att följa hans exempel att älska hela hans skapelse, både dem som vi tycker är lätta att älska och dem vi tycker är svåra (Matt 5:43-45). Att hata eller önska livet ur en folkgrupp, inklusive den judiska, bryter tydligt mot Guds bud att vi ska älska vår nästa som oss själva (3 Mos 19:18, Mark 12:31). Vilken sorts avsky som helst går emot Guds vilja, Jesu exempel och Skriftens undervisning (1 Joh 2:11). Kristna är kallade att göra sig av med all ondska och i stället vara barmhärtiga och förlåtande mot varandra, såsom Gud i Kristus har förlåtit oss (Ef 4:31-32).

Gud hatar inte sin skapelse. I stället älskar han den (Joh 3:16) och det inkluderar det judiska folket. Jesus är den judiske

Messias, Davids son, Abrahams son (Matt 1). Jesus dog för deras synder, uppstod från de döda och längtar efter att se dem räddade (såsom han gör för hela mänskligheten) (Matt 23:37).

Judar var med när Jesus dog, vilket även romare och andra hedningar var. Jesus dog för världens synder, vilket innebär att alla folk bär ansvaret för hans död (Apg 4:27, Rom 5:6, 8). Att anklaga judarna för guds-mord och för att vara ensamt ansvariga för Kristi död motsäger grundläggande bibliska sanningar. Ja, Apostlagärningarna berättar hur de judiska ledarna motarbetade den tidiga kristna kyrkan men kyrkan var samtidigt ledd av messianska judar. Det finns ingen ursäkt för antisemitism.

VAD SÄGER BIBELN OM ATT JUDARNA ÄR UTVALDA?

I Första Moseboken 12 kallar Gud Abram att lämna sitt land och sin släkt och att bege sig dit Gud leder honom. Med kallelsen ger Gud honom också en rad löften. Gud väljer att välsigna Abram och hans släkt (inklusive hans framtida släkt) på ett alldeles särskilt sätt. Abram ska bli en stor nation och han ska bli välsignad. Abrams namn ska bli stort och han ska bli till välsignelse. De som välsignar Abram (och hans släkt) kommer att bli välsignade och den som förbannar dem kommer att bli förbannade. Till slut kommer alla jordens folk att bli välsignade genom honom. Gud ut-

valde Abram och hans släkt att vara hans särskilda folk, men också att vara hans folk med ett syfte. Abram och hans familj skulle inte behålla välsignelsen för sig själva, utan skulle vara till välsignelse för andra. Den skulle sträckas ut till alla folk.

Israel hade stunder då de använde sin position för att välsigna nationerna runt sig, men också stunder då de höll välsignelsen för sig själva. Men Gud höll fast vid sitt löfte. Hela världen blev verkligen välsignad genom Abrahams släkt i och med Jesu Kristi födelse, död och uppståndelse, vilket räddade hela världen från synden.

Abrahams kallelse att vara till välsignelse har nu utvidgats till Kyrkan som är en adopterad medlem in i hans släkt. Det är vårt ansvar att välsigna nationerna med de goda nyheterna om Jesus Kristus. Det budskapet kan aldrig nå ut med hjälp av hat, bara genom kärlek. Kristna är inte fiender till det judiska folket, vi är familj. Antisemitism är till syvende och sist en andlig ondska, grundad i ett försök att omintetgöra Guds räddningsplan för den fallna mänskligheten som han sände sin son för att rädda. Genom det judiska folket gav Gud världen det skrivna ordet (Skriften) och Ordet som blev kött (Frälsaren).

EN KRISTEN RESPONS PÅ ANTISEMITISM

Berlindeklarationen om Kristi unika ställning och om evangelisation bland judar i

Europa idag konstaterar: “Med hänvisning till det sorgliga arvet från den europeiska kristenhetens historia bekänner vi ’läran om förakt’, intolerans mot judar och judendom, avskyvärda tvångsåtgärder, antisemitism i attityd, ord och handling.”⁶

I Willowbankdeklarationen skriver kyrkoledare likaledes: “I omsorg om mänskligheten överallt, är vi fast beslutna att upprätthålla judars rätt till ett rättvist och fredligt liv var än de bor, både i Israel och i samhällen runt om i världen.”⁷ När landet Israel nämns, påstår vissa att kritik av den israeliska regeringens behandling av palestinier är antisemitisk. Andra påstår motsatsen. En utmanande utveckling inom den israeliska staten får givetvis inte omvandlas till antisemitism. Samtidigt får inte ett bekräftande av det judiska folkets rätt att leva i fred i Israel rättfärdiga några “handlingar som går emot biblisk etik och innebär förtryck av folkgrupper eller individer.”

Icke-judiska kristna och jesustroende judar är syskon i Kristus. Kyrkans delaktighet i antisemitism har besudlat Jesu namn. Det är dags att de som tror på Jesus, både judar och hedningar, står enade mot nutida hat och terrorhandlingar mot judar. Jesus är den enda vägen till frälsning för alla folk, inklusive hans etniska syskon (Joh 14:6, Apg 4:12, 1 Tim 2:5, Rom 1:16). Det är därför inget bevis på kärlek att hålla inne med hans frälsningsbudskap. Om kristna älskar människor, inklusive det judiska folket, måste de respektfullt dela

Guds kärleksbudskap så att alla kan bli räddade (Joh 3:16).

DET ÄR TID ATT AGERA

Antisemitismen visar sig hos oss i Europa i form av ord, bojkotter och attacker på egendom och människor. Vi ser det. Europeiska Evangeliska Alliansen - och även Svenska Evangeliska Alliansen - uppmanar sina medlemmar att inte bara se utan att också agera.

Europeiska Evangeliska Alliansen

Översättning: Josefín Olsson

SEA Papers är Svenska Evangeliska Alliansens (SEA) essäserie inom evangelikal teologi och etik. SEA är ett nätverk av kristna tvärs över samfundsgränserna. Vår vision är:

- att bygga ett nationellt nätverk av evangeliska/evangelikala kristna i Sverige, som tillsammans och i sina olika sammanhang utvecklar och bidrar med evangelikal teologi och tillämpar den i församlingsarbetet, i den teologiska debatten och i samhällsdebatten
- att vara en konstruktiv kraft som i öppenhet, dialog och debatt driver ett evangelikalt perspektiv
- att förmedla impulser från och kontakter med den växande världsvida evangelikala gemenskapen

SEA:s teologiska bas utgörs av Lausannedeklarationen.

Fotnoter:

1. "Blood Libel: A False, Incendiary Claim Against Jews," Anti-Defamation League, hämtad 2022-11-10, <https://www.adl.org/education/resources/glossary-terms/blood-libel>.
2. Ambrosius kallade synagogor "a home of perfidy, a home of impiety." Citerad i *Jewish Encyclopedia Online*, s.v. "Ambrose," av Louis Ginzberg, hämtad 2022-11-10, <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/1377-ambrose>
3. Martin Luther förespråkade att synagogor skulle brännas och att judar skulle utsättas för hårt arbete. Se Richard S. Harvey, *Luther and the Jews: Putting Right the Lies* (Eugene: Cascade books, 2017), 81.
4. J. Randall Price, *What Should We Think About Israel?* (Eugene: Harvest House Publishers, 1995), kapitel 11.
5. "Antisemitism Today," Jewish Heritage Centre of Western Canada Inc., hämtad 2022-11-10, <https://www.jhcwc.org/antisemitism-today/>.
6. Darrell L. Bock, "The Berlin Declaration on the Uniqueness of Christ and Jewish Evangelism in Europe Today," Welcome Bible.org Blogs, 2008-08-29, <https://blogs.bible.org/berlin-declaration-onchrists-uniqueness-and-jewish-evangelism-in-europe-today-aug-29/>.
7. "The Willowbank Declaration," Lausanne Committee on Jewish Evangelism, hämtad 2022-11-10, <http://www.lcje.net/willowbank.html>.
8. Ibid.

Källor:

Material och organisationer

- The Berlin Declaration on the Uniqueness of Christ and Jewish Evangelism in Europe Today
- *Constantine's Sword: The Church and the Jews, A History* av James Carroll
- The Willowbank Declaration
- *Luther and the Jews: Putting Right the Lies* av Richard S. Harvey
- *Our Hands Are Stained with Blood: The Tragic Story of the Church and the Jewish People* av Michael L. Brown
- "Antisemitism Today," Jewish Heritage Centre of Western Canada, Inc., <https://www.jhcwc.org/antisemitism-today/>.
- The Lausanne Consultation on Jewish Evangelism <http://lcje.network/>
- Christian Witness in a Multi Religious World: Recommendations for Conduct (WEA m fl)